

Rákellenes Világnap

2014. február 4.

2000 februárjában, Párizsban tartották az első rákellenes világkongresszust. A résztvevők február 4-én történelmi dokumentumot írtak alá, amely világméretű összefogásra szólít fel a halálos kór ellen.

A Rákellenes Alapítványt (Párizsi Charta) a világ minden részéről összegyűlt vezető kormányzati tisztségviselők, a legjelentősebb rákkutató társaságok és szervezetek vezetői, orvos vezetők, betegképviselő civil szervezetek és az ipar reprezentánsai látták el kézjegyükkal. Ennek emlékére a kongresszus február 4-ét RÁKELLENES VILÁGNAP - pá nyilvánította, hogy a rák ellen folytatott küzdelem eszméje "a világon élő összes ember szívében és gondolataiban éljen".

Mi február negyedike üzenete? Mit kell, hogy jelentsen mindannyiunk számára a "Rák Világnapja"?

A daganatos betegségek még most, a III. évezred elején is a legpusztítóbb betegséget, az emberiség legnagyobb ellenségét jelentik. Bár a tudomány minden területe, így az orvostudomány is nagy lépésekkel fejlődik, a rák sajnos mind a mai napig nem előzhető meg. Mivel azonban ismerjük a kialakulás kockázatának tényezőit (dohányzás, táplálkozás, életmód stb.), ezért nem állunk teljesen tehetetlenül daganatos betegségekkel szemben: a rák kialakulásának veszélye csökkenthető!

A rák elleni felelősségteljes küzdelem mindannyiunk közös ügye. Mindenki tehet valamit, s csak közös összefogással vehetünk erőt e szörnyű kór uralmán! Betegek és orvosok, kutatók és gyógyszergyártók, politikusok és a média képviselői mind-mind tehetnek a daganatos betegségek ellen, hiszen a rák csak 15%-ban orvosi kérdés. Emberi életünk szinte minden egyes területe érintett: a családtól a társadalom széles köréig (nemzeti rákellenes programok), a munkavédelemtől a közlekedéspolitikáig, a törvényhozástól a környezetvédelemig minden területen kimutatható a felelősség a rákkal szemben.

A Párizsi Charta:

- Hitet tett az emberséges kezelés és a minőségi rák-ellátás mellett, egyenlő partnerként kezelve a rákos betegségben szenvedő embereket.
- Hangsúlyozta az új orvosi kutatások fontosságát, illetve azt, hogy ezek a kutatási eredmények minél hamarabb utat találjanak a klinikai területre.
- Szót emelt a megbélyegzés, a félelem és a közömbösség ellen, hogy a közvéleményt megfelelő irányba befolyásolja.
- Kiemelte a tájékoztatás fontosságát, hiszen egy tudatos és tájékozott beteg könnyebben részt tud venni a rá vonatkozó döntések meghozatalában, illetve fokozottabban tud együttműködni az orvosokkal a terápia sikerének érdekében.
- Egyik legfontosabb szempontként a korai felismerést, illetve a szervezett rákszűréseket nevezte meg.
- A rákbetegek általános: fizikai, lelki és szociális szempontokat is magában foglaló jólétének, azaz életminőségének javítását – tekintet nélkül a betegség fokára és kimenetelére, illetve különös hangsúllyal a fájdalom kezelésére a betegség minden szakaszában – ugyancsak az elsődleges célok közé helyezte.

A "Rákellenes Világnap", a rák elleni küzdelem fontosságára kívánja a társadalom figyelmét irányítani. Ez a küzdelem nemcsak orvosi feladat, hanem mindannyiunk közös ügye. Az egyéni felelősségvállalás alól senki sem menthető fel, hiszen hazánk a daganatos megbetegedések okozta halálozásban az első helyen áll.

Mi a rák?

A rák gyűjtőfogalom: több száz különböző szövettani típusú, különböző biológiai viselkedésű és különböző szervekre lokalizálódó megbetegedést (kóros sejtburjánzást: daganatot) fed. Fél évszázada a rosszindulatú daganatokkal diagnosztizált betegeknek csak 20 százaléka volt megmenthető, ma körülbelül felük meggyógyul.

A rák a leggyakoribb rosszindulatú daganatos betegség. Tulajdonképpen olyan rendellenes szövettömeg, amelynek a szaporodási üteme meghaladja a normál szövetét, annak a növekedésével, szaporodásával nincs összhangban. A rákos sejtek a szervezet saját sejtjeiből indulnak ki, növekedési, szaporodási ütemük független a szervezet szabályozó mechanizmusától. A rákbetegség nevét több nyelvben, így a magyarban is a rák állattól kapta, mintegy találóan jelezve, hogy ez a daganatféleség csápszerűen terjed az egészséges szövetekbe, befűzve azokat.

A rákos sejtek kiszabadulnak a szervezet szabályozó tevékenysége alól, így szinte önálló életet élve, mértéktelenül szaporodnak. A rosszindulatú daganatos sejtek merőben különböznek az ép szövetek sejtjeitől. Általában nagy, sötét magvú értéktelen sejtek ezek, amelyek között az összetartó erő kicsi, ezért a daganatból könnyen kiválnak, és többnyire a nyirok, máskor a véráram útján a szervezet más helyeire is eljutnak, s ott belőlük áttétes daganatok alakulhatnak ki. A rákos

burjánzás-amennyiben nem kezelik- a szervezet senyvedéséhez, pusztulásához vezet.

Szűréssel megelőzhető

A rákban elhunytak fele megmenthető lenne, ha az elváltozást, a daganatot idejében felismernék és megfelelően kezelnék. Felvilágosítással és szűrővizsgálatokkal az esetek egyharmadát lehetne megelőzni, egyharmadát gyógyítani, a betegek fennmaradó egyharmadát pedig megfelelő életminőség-javító kezelésben részesíteni.

Ennek érdekében hirdették meg 2006-ban a Nemzeti Rákellenes Programot, amelynek végső célja, hogy 10 év alatt 10 százalékkal csökkenjen a daganatos betegségekből eredő halálozások száma.

A program legfontosabb üzenete, hogy a rákbetegséget meg lehet előzni, és e betegségből meg lehet gyógyulni. Magyarországon elméletileg minden beteg hozzájuthat a legkorszerűbb terápiákhoz.

